

ISSN 2415-8208

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ГРАМАТИЧНІ СТУДІЇ
ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
Випуск 2

Вінниця ДонНУ 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГРАМАТИЧНІ СТУДІЇ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 2

Вінниця ДонНУ 2016

УДК 81'36(082)
ББК Ш102я43
Г-76

Редакційна колегія:

Іван Вихованець, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (Україна);
Анатолій Загнітко, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (Україна) (науковий редактор); Катерина Городенська, доктор філологічних наук, професор (Україна); Віктор Бріцин, доктор філологічних наук, професор (Україна); Анатолій Мойсієнко, доктор філологічних наук, професор (Україна); Олена Левченко, доктор філологічних наук, професор (Україна); Михайло Сєнів, доктор філологічних наук, професор (Україна); Михайло Вінтонів, доктор філологічних наук, професор (Україна); Галина Лукаш, доктор філологічних наук, професор (Україна); Юрій Прадід, доктор філологічних наук, професор (Україна); Майя Всеволодова, доктор філологічних наук, професор (Росія); Олексій Кретов, доктор філологічних наук, професор (Росія); Марія Конюшкевич, доктор філологічних наук, професор (Білорусь); Чеслав Ляхур, доктор філологічних наук, професор (Польща); Людмила Попович, доктор філологічних наук, професор (Сербія); Ілля Данилюк, кандидат філологічних наук, доцент (Україна); Наталія Овчаренко, кандидат філологічних наук, доцент (Україна); Інна Богданова, молодший науковий співробітник (технічний секретар) (Україна); Ганна Ситар, кандидат філологічних наук, докторант (відповідальний секретар) (Україна).

Рецензенти:

СТИШОВ Олександр, доктор філологічних наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка);

Ковалевська Тетяна, доктор філологічних наук, професор (Одеський національний університет імені І.І. Мечникова);

Струганець Любов, доктор філологічних наук, професор (Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка).

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серії КВ № 21865-11765Р від 18.01.2016 року.

Засновник: Донецький національний університет МОН України.

Затверджено до друку вченою радою Донецького національного університету (№ 5 від 26.02.2016 р.).

Електронна версія збірника доступна на Лінгвістичному порталі за адресою www.mova.dn.ua

Г 76 **Грамматичні студії : зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. –**
Вінниця : ДонНУ, 2016. – Вип. 2. – 138 с.

ISSN 2415-8208

У збірнику вміщено наукові статті, присвячені проблемі моделювання граматичних одиниць та процесів у широкому розумінні. Схарактеризовано застосування методу моделювання у морфології, синтаксисі та словотворі. Висвітлено особливості моделювання словосполучень, простих і складних речень, фразеологізмів, похідних слів, словотвірних гнізд та ін.

Дослідження виконані на матеріалі української, англійської, німецької та російської мов.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів-філологів.

© Донецький національний університет, 2016

© Автори статей, 2016

ЗМІСТ

Загнітко Анатолій	Вступ	5
РОЗДІЛ I	Моделювання як метод лінгвістичних досліджень	7
Іваницька Ніна	«Модель» у металінгвістичній системі теоретичних постулатів	7
Космеда Тетяна	Проблема інтерпретації своєрідності граматичної моделі української мови	12
РОЗДІЛ II	Проблеми моделювання у морфології	17
Боровська Олена	Морфосинтаксичні моделі речень з партиципами в сучасній німецькій мові	17
Виноградова Катерина	Основные модели предложных единиц с соматизмами	23
Іванович Мілена	Аналітичні засоби вираження фазового починального значення в українській мові	28
Халіман Оксана	Демінутивні дієслівні форми як засоби вираження оцінки в українській мові	32
РОЗДІЛ III	Моделювання синтаксичних одиниць та процесів	37
Балко Марина	Моделювання процесу утворення словосполучень сучасної української мови: концептуальні засади	37
Загнітко Анатолій	Типологія локатива у структурі речення: особливості реченневого моделювання	41
Коваль Людмила	Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладного інфінітивного речення в сучасній українській літературній мові	49
Кондратенко Наталія	Синтаксичні моделі слоганів в українському політичному дискурсі	54
Кульбабська Олена	Предикативи у простому реченні: визначення, типологія та механізми моделювання	59
Кутня Галина	До питання аналізму другорядних членів речення в академічній граматиці	64
Попович Людмила	Моделі вираження посесивного результативного пасиву в українській мові	69
Ситар Ганна	Особливості моделювання синтаксичних фразеологізмів	76
РОЗДІЛ IV	Моделювання лексичних і фразеологічних одиниць	84
Данилюк Ілля	Кольорова мапа роману «Криничар» Мирослава Дочинця у Mathematica	84
Краснобаєва-Чорна Жанна	Специфіка моделювання негативнооцінних фразем (на матеріалі української, російської й англійської мов)	88
РОЗДІЛ V	Метод моделювання у словотворі	92
Грещук Василь	Моделювання процесу творення слова в дериватології	92
Олексенко Олена	Пропозиційний аналіз як метод моделювання словотвірного гнізда	96
Олексенко Володимир	Інноваційні іменникові утворення з префіксоїдами квантитативно-оцінної семантики	100
РОЗДІЛ VI	Моделювання в діалектології	110
Грещук Валентина	Моделі словотвору іменників у гуцульських говірках (на матеріалі словника «Гуцульська діалектна лексика в українській художній мові»)	110
Руснак Наталія	Триєдина структура діалектних текстів буковинських говірок	114
РОЗДІЛ VII	Історія україністики у світі	119
Космеда Тетяна	Становлення та поступ познанської україністики (1991 – 2016 рр.)	119

РОЗДІЛ VIII	Рецензії та анотації	130
Загнітко Анатолій, Краснобаєва-Чорна Жанна	У слові впізнаванім мелодика нова. Рец. на : Космеда Т.А., Осіпова Т.Ф., Піддубна Н.В. Степан Руданський: феномен моделювання «живого» мовлення українців / Тетяна Анатоліївна Космеда, Тетяна Федорівна Осіпова, Наталія Віталіївна Піддубна; за наук. ред. проф. Т. А. Космеди. – Харків-Познань : Коло (м. Дрогобич), 2015. – 312 с.	130
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ		133
THE CONTENTS		134
СОДЕРЖАНИЕ		136